

Основні складності консолідації фінансової звітності полягають у тому, що необхідно відокремити внутрішньогрупові операції, попередити ризик повторного рахунку, який може призвести до штучного збільшення фінансових показників. «Методика складання консолідованої фінансової звітності та процес консолідації взагалі є досить складними та передбачають збір та обробку великої кількості обліково-економічної інформації, застосування прийому елімінування, здійснення розрахунку значної кількості показників тощо» [4 с. 140].

Метод повної консолідації застосовується для дочірніх організацій, які пройшли процедури придбання чи злиття. У даному випадку під консолідацію потрапляють всі активи учасників групи, а права меншості (неконтрольована частка) відображаються в пасиві консолідованого балансового звіту окремо. Група підприємств сприймається, як один економічний об'єкт, який здійснює господарську діяльність. «Повна консолідація (Entity concept) виходить з того, що група є єдиним економічним утворенням, при цьому консолідації підлягають всі чисті активи дочірніх компаній (пріоритет контролю над володінням), а права меншості відображаються в пасиві консолідованого балансового звіту. Варіаціями цього методу є метод придбання і метод об'єднання інтересів. Використовується для дочірніх підприємств, що утворилися в результаті або придбання, або злиття» [5]. При повній консолідації насамперед виключаємо із консолідованої звітності інвестиції материнської і дочірньої компанії. Коригування потрібно провести на дату придбання контролю.

Отже, консолідація не повинна зводитися до простого додавання аналогічних статей балансу. Процес консолідації передбачає цілий ряд спеціальних розрахунків, в результаті яких користувачі отримують правдиву та неупереджену інформацію про фінансово-майнове становище групи як єдиної економічної одиниці. «Вдосконалення складання консолідованої фінансової звітності повинно відбуватися на різних рівнях: на рівні держави, на рівні підприємства та у вищих навчальних закладах» [4 с. 141].

Список використаних джерел: 1. Акімова Н. С., Асває Азадєн. Методичні підходи до трансформації фінансової звітності відповідно до вимог МСФЗ. *Проблеми економіки*. 2018. № 4. С. 286–293. 2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996- XIV. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14 (дата звернення 7.11.2022 р.). 3. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Консолідована фінансова звітність» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1223-13#Text> (дата звернення 4.11.2022 р.). 4. Сторожук Т. М., Коротаєва І. Консолідація фінансової звітності: зарубіжний досвід та вітчизняні проблеми. *Причорноморські економічні студії*. 2019. Вип. 38. Частина 2. С. 137-142. 5. Яцишин С. Р. Методика і технологія консолідованої фінансової звітності. *Ефективна економіка*. 2016. № 8. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5113>.

УДК 657

Райська О. С., здобувачка вищої освіти групи ЗМОА-211

Науковий керівник: **Гливенко В. В.**, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри економіки, обліку і оподаткування

Національний університет «Чернігівська політехніка», м. Чернігів, Україна

КОНТРОЛЬ ВИКОРИСТАННЯ ЗАПАСНИХ ЧАСТИН ПІД ЧАС РЕМОНТУ ВІЙСЬКОВОЇ ТЕХНІКИ: КЛЮЧОВІ РИЗИКИ ТА КОНТРОЛЬНІ ПРОЦЕДУРИ

Ключові слова: *військова техніка, ремонт, запасні частини, контроль, ризики, контрольні процедури.*

В умовах ведення бойових дій військова техніка зазнає особливо інтенсивного використання, що прискорює знос вузлів та агрегатів внаслідок їх особливо посиленої експлуатації. Окрім того, значна частина зразків військової техніки, якою укомплектовані Збройні Сили України (далі – ЗСУ), морально і фізично застаріла і також потребує постійного обслуговування. За таких обставин, на сьогодні особливої актуальності набуває питання її швидкого та якісного ремонту, який здебільшого полягає в заміні зношених запасних частин.

Роль системи техобслуговування та ремонту машин і озброєння не варто недооцінювати, адже вона займає одне з ключових місць в підтримці боєздатності армії. Натомість, дана система потребує нагального оновлення й зміни стратегії [2], одним із шляхів досягнення якої є вдосконалення й постійне дотримання всіх елементів внутрішнього контролю.

В структурі оборотних активів бюджетних установ ЗСУ запасні частини для ремонту різного роду техніки й спецобладнання займають вагому, якщо не найбільшу частину запасів.

Для правильної організації обліку запасів та контролю за їх витрачанням важливе значення має раціональне ведення складського обліку, правильне оформлення і своєчасне надходження до фінансово-економічної служби (згідно графіка документообігу) первинних документів щодо руху запасів, відповідна організація синтетичного й аналітичного обліку матеріалів у бухгалтерії, контроль з боку її працівників за організацією складського господарства, періодичні інвентаризації матеріальних цінностей та регулярні звірки [1].

Контроль використання запасних частин є частиною системи внутрішнього контролю будь-якої бюджетної установи ЗСУ і полягає в дотриманні наступних ключових моментів:

- забезпечення складських приміщень роздільним та надійним зберіганням запасних частин, витратних матеріалів, комплектувальних виробів і готової продукції;
- дотримання безпеки під час зберігання токсичних, пожежо- і вибухонебезпечних, а також радіоактивних речовин;
- роздільне зберігання придатної до експлуатації продукції від непридатної;
- обмежений доступ у приміщення, дозволений лише уповноваженому персоналу установи;
- вхідний внутрішній контроль матеріалів та компонентів [3].

Головне завдання внутрішнього контролю – забезпечення найефективнішого та найрезультативнішого використання наявних ресурсів. На нашу думку, досягненню цього завдання в першу чергу сприяє дотримання такого типового контрольного заходу як авторизація та підтвердження. Він полягає в регламентації повноважень щодо прийняття рішень та участі в конкретних операціях так, щоб на всіх етапах руху запасних частин відбувався фаховий контроль як з економічно-юридичної, так і з науково-технічної точок зору [3].

Найбільш часті економічні ризики, що виникають в процесі закупівлі й використання запасних частин в установах ЗСУ, а також контрольні процедури щодо їх усунення систематизовано в таблиці 1.

Таблиця 1

Ключові ризики та контрольні процедури щодо використання запасних частин під час ремонту військової техніки

Ризик	Контрольні процедури
Завищення вартості запасних частин та комплектуючих	<ul style="list-style-type: none"> • Здійснення моніторингу ринкових цін • Погодження проектів договорів щодо визначення вартості робіт та ціни запасних частин та комплектуючих у структурних підрозділах Міністерства оборони України та Генерального Штабу ЗСУ
Оплата робіт, що фактично не виконувалися, але внесені до актів виконаних робіт	<ul style="list-style-type: none"> • Узгодження переліку ремонтних робіт до їх виконання • Проведення вибіркової перевірки виконаних ремонтів
Підписання актів виконаних робіт без укладених договорів	<ul style="list-style-type: none"> • Погодження проектів договорів у структурних підрозділах Міністерства оборони України та Генерального Штабу ЗСУ • Проведення оплат тільки за умови наявності договорів
Виконання ремонтних робіт виїзними бригадами	<ul style="list-style-type: none"> • Затвердження переліку робіт, що виконується екіпажами (водіями) та ремонтними органами військових частин • Затвердження процедури надання послуг з ремонтних робіт виїзними бригадами
Оплата використаних комплектуючих (запасних частин) при їх наявності на складах (базах) військової частини та центру	<ul style="list-style-type: none"> • Узгодження першочергового використання наявних у військовій установі запасних частин • Перевірка центральною службою забезпечення актів виконаних робіт до їх підписання командирами військових частин з метою встановлення кількості використаних комплектуючих [3]

Відсутність процедур контролю щодо обліку й використання запасів військової установи може стати причиною появи нових істотних ризиків, тому доцільно також періодично проводити самооцінку внутрішнього контролю, яку організовує керівник (начальник, командир) військової установи із залученням внутрішньо-перевірочної комісії, до складу якої мають обов'язково входити фахівці з ремонту відповідної техніки та представник фінансово-економічної служби.

Пошук найбільш раціональних підходів до придбання й використання запасних частин дозволяє не тільки оперативно відновлювати працездатність військової техніки та здешевлювати її ремонт, а й більш ефективно використовувати бюджетні кошти й державні ресурси в цілому, що є особливо важливим в умовах військового стану та надскладної економічної кризи.

Список використаних джерел: 1. Атамас П. Й. Облік у бюджетних установах: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.]. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 288 с. 2. Кривцун В. І., Нагачевський В. Й., Баранов А. М. Порівняльний аналіз існуючих систем технічного обслуговування і ремонту машин інженерного озброєння. *Вісник машинобудування та транспорту*. 2015. № 1. С. 33–45. 3. Організація внутрішнього контролю та управління ризиками: метод. посіб. : Військова навчально-методична публікація з організації внутрішнього контролю та управління ризиками. Жовтень, 2019. 180 с. URL: [https://www.mil.gov.ua/content/pdf/vnytr_control/vp%208-00\(01\).01.pdf](https://www.mil.gov.ua/content/pdf/vnytr_control/vp%208-00(01).01.pdf).

УДК 657

Хоменко К. Ю., здобувачка вищої освіти, група ОА-191

Науковий керівник – **Гнедіна К. В.**, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри економіки, обліку і оподаткування

Національний університет «Чернігівська політехніка», м. Чернігів, Україна

КРИТИЧНЕ МИСЛЕННЯ ЯК НЕОБХІДНА СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СПЕЦІАЛІСТА З УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ

Ключові слова: критичне мислення, гнучкі навички, управлінський облік, управлінські рішення, спеціаліст у сфері управлінського обліку.

Сучасне зовнішнє середовище, у якому функціонують підприємства, є дуже мінливим та швидко змінюється, постійно з'являються нові проблеми та виклики, які впливають на бізнес. Професіонали з управлінського обліку, основною роботою яких є збір, систематизація, аналіз інформації для прийняття рішень, мають комплексно підходити до розв'язання тієї чи іншої проблеми, у чому їм можуть допомогти гнучкі навички (soft skills).

Дуже важливими для працівника, що займається управлінським обліком, є спілкування (як письмове, так і усне), вміння слухати та чути, навички переконання, роботи в команді, гнучкості та адаптивності, розвинені лідерські якості, уміння організувати свій час, а також навички критичного і креативного мислення. Досить часто на початку кар'єри працівники не повною мірою демонструють такі навички, у тому числі критичного мислення. У той же час в умовах великого інформаційного потоку критичне мислення може допомогти орієнтуватися в інформації, яка нас оточує, впорядковувати її та отримувати найнеобхідніші дані. Також таке мислення надає змогу приймати виважені та раціональні рішення, не піддаватися різним маніпуляціям. Сучасний нестабільний політичний та економічний стан дуже сильно впливає на розвиток як усього підприємницького сектору, так і на кожне підприємство окремо. Навіть не беручи до уваги такі глобальні проблеми, найменші зміни у організації діяльності та виробничому процесі можуть вплинути на управлінські рішення керівництва. Тому спеціалістам з управлінського обліку доцільно аналізувати різні джерела інформації для того, щоб знайти рішення, яке зможе покращити діяльність підприємства та підвищити його конкурентоспроможність як на вітчизняному, так і на міжнародному ринках.